

Hjælp af Jernbaner i 1815 og 16!). Siger jeg maaskee Noget derimod; jeg siger ikke, at Udviklingen er stæet ved Hjælp af Jernbaner, det har jeg ikke talt et Ord om, men jeg har taget Communicationsmidlerne i det Hele, og altsaa har min Paastand i den Henseende været fuldkommen rigtig. Men efterat Jernbanerne ere komne i Belgien, kan jeg nævne Brabant. Jernbanen i Brabant, paa Grændsen af Flandern, er ført igjennem ganske udbrudte Egne i min Levetid og endogsaa i de senere Aar; jeg har selv seet og været tilstede ved Anlæget af nye Stationer for Omsætning og Handel, og derfra har jeg seet Liv og Virksomhed udbrede sig til Egne, som man tidligere formodede vare uskikkede dertil. Naar der, hvad Elmskorn-Glücksstädter Banen angaaer, er bemærket, at den bringer et meget ringe Udbytte, saa skal jeg i saa Henseende udtale, at det for min Betragtning af Sagen er gunstigere, jo mindre Udbytte den giver; thi derved vises, at selv Baner imellem Byer, der ere ligesaa store og velbeliggende som de jydskke og igjennem et endnu meget mere befolkede og rigere Land end det, der er Spørgsmaal om ved den jydskke Ostbane, kun give et ringe Udbytte, og det uagtet de gaae til en Havn, som til visse Tider af Aaret slaffer Virksomhed og Transport; altsaa er dette et meget slaaende Beviis imod Betydningen af Jernbaner imellem Byerne, og man maa jo dog lægge Mærke til, at denne Bane fører ind paa en Hovedbane, som gaaer til to store Omsætningspladser, Hamborg og Altona, og ligger indenfor en saadan Afstandsreds derfra, at deres fulde Virksomhed udøves derpaa; deraf vil man altsaa see, hvad den egentlige Rjbstadbane betyder. Jeg skal ikke opholde mig ved at gjentage de Betragtninger, jeg i Formiddags har anstillet med Hensyn til den Bane, Fleertallet foreslaaer, og det Land, hvorigjennem den gaar; jeg har ikke fremstillet dette Land som rigt paa herlige Egne eller der seet Fata Morgana, saaledes som en æret Rigsdagsmand (Nimestad) hittede. Det er af det Slags digteriske Ord, som indeholde lidt, men stralbe meget. Naar det ærede Medlem har sagt, at disse Egne stadig have været skuede af den danskke Befolkning, saa er det atter et

Beviis for, at han ikke til enhver Tid er saa orienteret i sin Historie og Geographi, som han kunde være, thi var han det, saa vilde han vide, at Omegnen ved Ny i tidligere Tid har været en af de meget søgte Egne i Syland, at Ny har været en By, samt at Det Kloster har været et bethdeligt Kloster, og at der har været en ikke ringe Grad af Befolkning og Udvikling deromkring. Han vilde tillige vide, at en meget vigtig Handelsvei tidligere gik op igjennem Syland og førte til Viborg, som dengang var en bethdelig Omsætningsplads i Landet, hvor de største Pengeomsætninger paa den jydskke Halsvø foregik. Jeg har ikke nævnt Viborg som en stor og herlig By (Nimestad; So!). Nei, jeg har nævnt, at Viborg, naar den fik den Adkomst til Communication med den øvrige Verden, som gives igjennem en Jernbane, vilde blive en helbig beliggende Handelsplads og udvikle sig ligesaagodt som Aarhus. — Grunden til, at jeg har taget Ordet, var imidlertid ikke saameget disse enkelte Ting, som for at holde fast paa, hvad Concessionen, som den i dette Dieblik foreligger, betyder. Det ærede Medlem har sagt, at Kjøbenhavn er historisk udviklet til, hvad den er bleven; ja, det er ganske rigtigt, men hvorledes er den bleven, hvad den nu er? For det Første derved, at den blev Rigets Hovedstad, da Riget bestod af de 3 nordiske Lande, og dernæst ved de kunstige Midler, som Regeringen, idet den efterlignede mange andre Potentater, som skabe Hovedstæder, benyttede sig af samle hertil Alt, hvad der kunde betegnes som havende Glands og Herlighed. See paa Palaierne paa Amalienborg og i Bredgade osv., læg Mærke til, ved hvilke Foranstaltninger de ere fremkomne, læg Mærke til, at der her til denne ene Plet er samlet saa mange af Statens forskjellige Virksomhedsgrene, at der her forføres en væsentlig Deel af samtlige Statsindtægterne, saa vil man see, at Kjøbenhavn derved er bleven stabt (Nimestad; Hvorfor?). Fordi Regeringen, som jeg har sagt, i forsængelig Daarskab tragtede efter at tilveiebringe en stor By, og dernæst bildte sig ind, at denne store By var et sikkert Bærn for Landet. Nu vil jeg spørge de ærede Medlemmer, der kjende vore seneste Aars Historie, om vi ikke med